

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: czwartek, 07, maj 2026 09:38

Piotr Majoch

Odśloni: 437

NSA: Przez "szczególnie uzasadniony przypadek" warunkujący odwołanie dyrektora szkoły bez wypowiedzenia rozumie się zdarzenie o wyjątkowej wadze. Ilość domniemanych naruszeń sama w sobie nie sprawia, że ta przesłanka zostaje spełniona.

Naczelny Sąd Administracyjny wydał kolejny wyrok wyjaśniający pojęcie "szczególnie uzasadnionego przypadku" pozwalającego na natychmiastowe odwołanie dyrektora szkoły w ciągu roku szkolnego i bez wypowiedzenia. Interpretacja przepisu art. 66 ust. 1 pkt 2 Prawa oświatowego (P.oś.) przez organy prowadzące szkoły bywa bardzo zróżnicowana - dzieje się tak również dlatego, że w tego typu sprawach rzadko spotyka się dwa jednakowe przypadki.

Wiele powodów i jeszcze więcej wątpliwości - co uzasadnia odwołanie dyrektora?

W tej sytuacji przyczyną odwołania dyrektora szkoły w drodze uchwały zarządu województwa był szereg skarg, jakie wpłynęły do organu prowadzącego. Dotyczyły one zarówno postawy samego dyrektora, jak również innych sygnałów mających świadczyć o zdarzających się w szkole nieprawidłowościach. Wśród nich pojawiły się informacje o ogólnym chaosie organizacyjnym w obrębie szkoły, opieszałości w realizacji wniosków składanych przez rodziców, a także zdarzających się incydentach takich jak naruszenie nietykalności cielesnej nauczyciela przez ucznia. Dyrektorowi zarzucano także brak odpowiedniej dbałości przy realizacji zaplanowanych zadań inwestycyjnych, wskutek czego ich cele nie zostały zrealizowane. Wszystkie z tych domniemanych naruszeń miały - w ocenie organu prowadzącego - świadczyć o niezdolności dyrektora szkoły do sprawowania swojej funkcji i konieczności posłużenia się najsurowszą sankcją przewidzianą w P.oś.

Skarga na uchwałę została uwzględniona przez orzekający w I instancji Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie. Sąd ten przyznał, że ewentualne nieprawidłowości zgłoszone organowi prowadzącemu nie spełniają przesłanki "szczególnie uzasadnionego przypadku" i nie uzasadniają sięgania po środek, jaki powinien znajdować zastosowanie tylko w ostateczności. W uzasadnieniu wyroku zwrócono uwagę m.in. na brak podstaw do uznania, że reakcja na zarzucane nieprawidłowości musi być reakcją natychmiastową. Wyszczególniono także wybiórczą i pobieżną analizę materiału dowodowego, a także naruszenie prawa dyrektora do bycia wysłuchanym. Z uwagi na pobyty na urlopie czy zwolnieniu lekarskim nie miał bowiem zapewnionej możliwości odniesienia się do stawianych mu zarzutów.

Wąska wykładnia - słuszną wykładnią

Sprawa została rozpoznana przez Naczelny Sąd Administracyjny po tym, jak zarząd województwa wystosował skargę kasacyjną na wspomniane orzeczenie WSA i zarzucił mu m.in. błędną wykładnię art. 66 ust. 1 pkt 2 P.oś. Zdaniem skarżącego organu prowadzącego, naruszenia dyrektora szkoły były na tyle istotne, że uzasadniały posłużenie się ww. przepisem i odwołanie dyrektora bez wypowiedzenia. W skardze próbowano także odeprzeć zarzuty uniemożliwienia dyrektorowi odniesienia się do szczegółów sprawy, podczas gdy na każdym jej etapie otrzymywał on wszystkie ważne informacje. Z taką oceną stanu faktycznego i prawnego nie zgodził się dyrektor, który wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej przez NSA.

Ostatecznie Naczelny Sąd Administracyjny rozstrzygnął o oddaleniu skargi kasacyjnej, uznając tym samym wyrok WSA za prawidłowy. Powołując się na dotychczasowy dorobek orzecznictwa, Sąd powtórzył, że pojęcie "szczególnie uzasadnionego przypadku" powinno być rozumiane bardzo wąsko.

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: czwartek, 07, maj 2026 09:38

Piotr Majoch

Odsłony: 437

Taka wykładnia przepisu wiąże się z potrzebą zagwarantowania szkołom względnej stabilności organizacyjnej, której zachowaniu z pewnością nie sprzyja odwoływanie dyrektora powołanego wcześniej na czas określonej kadencji. Sąd podniósł, że zastosowanie możliwości przewidzianej w art. 66 ust. 1 pkt 2 P.oś. jest zarezerwowane dla zdarzeń nagłych, implikujących konieczność niezwłocznej reakcji. Odwołanie dyrektora szkoły w nadzwyczajnej formie jest możliwe także w sytuacji zachowań innego rodzaju (choćby niezawinionych), jednak muszą być to zdarzenia godzące w interes publiczny i powodujące destabilizację działania szkoły, zatem przypadki wyjątkowej wagi.

To nie ilość naruszeń tworzy "szczególnie uzasadniony przypadek"

Sąd zwrócił także uwagę na to, że "szczególnie uzasadniony przypadek" jest oceniany pod kątem wagi naruszeń, a nie ich ilości. W uzasadnieniu wyroku odrzucono interpretację przepisu, zgodnie z którą konieczność natychmiastowego odwołania dyrektora podnosi się "sumując" różne lżejsze naruszenia. Nie jest to stanowisko odosobnione. NSA wyraził się w ten sposób już w wyroku z 7 maja 2024 r. (sygn. III OSK 4391/21).

Oprócz odparcia ogólnych zarzutów dotyczących mylnego zrozumienia przepisu przez krakowski WSA, Naczelny Sąd Administracyjny zwrócił także uwagę na ogólnikowy charakter niektórych zarzutów stawianych dyrektorowi i brak możliwości potwierdzenia części z nich w aktach sprawy. Były to kolejne argumenty świadczące przeciw odwołaniu dyrektora w ciągu roku szkolnego i bez wypowiedzenia.

Wydany wyrok jest kolejnym, który ilustruje, jak wyjątkowo organy prowadzące mogą korzystać z możliwości odwoływania dyrektorów szkół w nadzwyczajnej formie. Z tego oraz innych orzeczeń można wywnioskować, że uchwały organu samorządu w tej sprawie są podatne na skuteczne zaskarżenie. Bardziej pragmatyczne wydaje się zatem korzystanie z innych środków oddziaływania na dyrektorów szkół, co do których działań zachodzą pewne wątpliwości - np. przewidzianych w sąsiednim przepisie, tj. art. 66 ust. 1 pkt 1 P.oś.

Wyrok NSA z 21 kwietnia 2026 r. (sygn. III OSK 916/25)

Źródło: [CBOSA](#)